

Obsah

Úvod ...9

1. Pout' po krasových oblastech střední a severní Moravy a Slezka ...11
2. Devon – období, které předurčilo vznik krasových oblastí na Moravě ...14
3. Od konce prvohor až do dnešní doby – geologické procesy, které ovlivnily vývoj krasových oblastí na Moravě ...18
4. Javoříčský kras, největší vápencová oblast střední a severní Moravy ...22
5. Pravěké osídlení a doklady života zvířat v pleistocénu v jeskyních Javoříčského krasu ...25
6. První písemné zmínky o krasových jevech v Javoříčském krasu ...28
7. Velkolepý objev Javoříčských jeskyní ...32
8. Dokumentační práce Karla Kostroně ...37
9. Padesátá a šedesátá léta – rozsáhlé objevné průzkumy profesionální speleologické skupiny Vladimíra Panoše ...40
10. Významné objevy v Javoříčských jeskyních od 80. let 20. století do současnosti ...46
11. Historie zpřístupňování Javoříčských jeskyní ...50
12. Největší zimní útočiště letounů na Moravě ...57
13. Jeskyně Za hájovnou – série překvapujících objevů ...60
14. Mnohaletý boj s nástrahami kadeřínského podzemí ...66
15. Další jeskyně a krasové jevy Javoříčského krasu ...70
16. Mladečský kras, sídliště nejstarších populací druhu *Homo sapiens* ve střední Evropě ...75
17. Odkrytí jeskyně pod Třesínem, první písemné zmínky, rabování krápníků a kostí ...79
18. Josef Szombathy odkrývá dávná tajemství podzemí Třesína ...84
19. Archeologické výzkumy první poloviny 20. století, zpřístupnění Mladečských jeskyní veřejnosti ...87
20. Historie úprav podzemních prostor a vstupního areálu od prvního zpřístupnění Mladečských jeskyní až do dnešní doby ...90
21. Prohlídková trasa a veřejnosti nepřístupné části Mladečských jeskyní ...94
22. Analýzy antropologických nálezů z Mladče – výzkum s mimořádnými výsledky ...100
23. Jeskyně Podkova, zajímavá historie a zimoviště netopýrů a další jeskyně Mladečského krasu ...102
24. Drobné krasové oblasti středního bloku Hornomoravského úvalu ...106
25. Krasová území východních Sudet – výrazný vliv metamorfních procesů a ledových dob ...110
26. Jeskyně Na Špičáku, ponorná cesta vody z dešťů i z ledovce ...113
27. První písemné zmínky o jeskyni u Supíkovice a historické využívání jejích podzemních prostor ...117
28. Zpřístupnění jeskyně Na Špičáku, prohlídková trasa a její postupné proměny ...120
29. Historické nápisy v jeskyni Na Špičáku; výzkumy, dokumentace a restaurování prvních jeskynních kreseb u nás ...124
30. Nová jeskyně Za zborceným portálem ...128

31. Kras pásma Branné – pruhy vápenců táhnoucí se přes několik horských hřebenů ...131
32. Kras Na Pomezí s nejrozsáhlejším jeskynním systémem v krystalických vápencích (mramorech) ...133
33. Jeskyně Na Pomezí, objev podstatné části celého podzemního systému a jeho zpřístupnění veřejnosti ...136
34. Poznatky Vladimíra Panoše z krasu Na Pomezí a jeho odkaz budoucím generacím ...141
35. Liščí díra, součást jeskynního systému Na Pomezí a další krasové jevy v okolí ...145
36. Další krasové oblasti pásma Branné – objev a zánik řady jeskyní či nejvýše položené závrtky v České republice ...148
37. Krasové oblasti v okrajových částech východních Sudet ...153
38. Nízký Jeseník a jeho okolí, území s drobnými krasovými oblastmi a světovým unikátem ...158
39. Hranický kras s nejhlubší zatopenou propastí na světě, unikátní jeskyně i zaniklé podzemní prostory ...159
40. První zmínky a záznamy o Hranické propasti, první průzkumy jezera ...161
41. Od prvních metrů přes heroické výkony potápěčů v hloubkových ponorech až po světový rekord ...169
42. Hranická propast – součást národní přírodní rezervace Hůrka u Hranic ...177
43. Levý svah údolí Bečvy, dlouho střežené tajemství v podzemí ...179
44. Historie zpřístupňování Zbrašovských aragonitových jeskyní, přírodní expoziční sál a rozsáhlé rekonstrukce prohlídkové trasy ...182
45. Sekundární krasová výplň a specifické jevy Zbrašovských aragonitových jeskyní ...186
46. Současná prohlídková trasa Zbrašovskými aragonitovými jeskyněmi ...192
47. Veřejnosti nepřístupné části Zbrašovských aragonitových jeskyní ...196
48. Další jeskyně a krasové jevy Hranického krasu ...199
49. Drobné krasové oblasti Nízkého Jeseníku ...201
50. Štramberský kras, druhohorní relikt odtržený z Karpat ...205
51. Jeskyně Šipka – sídliště neandertálců a úkryt pleistocenních zvířat ...207
52. Tajemství v podzemí Zámeckého vrchu a Obecní skály ...212

Doslov ...218

Výkladový slovník krasové terminologie ...219

Zdroje vyobrazení ...231

Literatura ...233

Rejstřík jmenný ...241

Rejstřík místopisný ...243